

POSTANOWIENIE

Dnia 12 marca 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Andrzej Stępka

po rozpoznaniu w dniu 12 marca 2025 r. na posiedzeniu bez udziału stron

w sprawie A. R. skazanego z art. 148 § 1 k.k.,

wniosku Sędziego Sądu Najwyższego Michała Laskowskiego - o wyłączenie Sędziego Sądu Najwyższego Marka Motuka od rozpoznania wniosku obrońcy skazanego o podjęcie z urzędu czynności w sprawie wznowienia postępowania zakończonego wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 12 października 2022 r., sygn. akt II AKa 126/22,

na podstawie art. 41 § 1 k.p.k. w zw. z art. 42 § 1 i 4 k.p.k.,

p o s t a n o w i ł

wyłączyć Sędziego Sądu Najwyższego Marka Motuka od rozpoznania wniosku obrońcy o podjęcie z urzędu czynności w sprawie wznowienia postępowania zakończonego wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 12 października 2022 r., sygn. akt II AKa 126/22.

UZASADNIENIE

W dniu 24 maja 2024 r. do Sądu Najwyższego wpłynął wniosek obrońcy skazanego A. R. o podjęcie z urzędu czynności w sprawie wznowienia z urzędu postępowania zakończonego wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 12 października 2022 r., sygn. akt II AKa 126/22, zmieniającym wyrok Sądu Okręgowego w Lublinie z dnia 4 grudnia 2018 r., w sprawie IV K 101/18.

Zarządzeniem z dnia 23 września 2024 r. do rozpoznania tej sprawy został wyznaczony SSN Michał Laskowski. W dniu 4 grudnia 2024 r. Prezes Sądu Najwyższego kierujący pracą Izby Karnej wyznaczył do rozpoznania niniejszego wniosku następujący trzyosobowy skład: Przewodniczący – SSN Marek Motuk, Sędziowie: SSN Michał Laskowski (sprawozdawca), SSN Marek Pietruszyński. W dniu 14 lutego 2025 r. SSN Michał Laskowski wniósł o wyłączenia sędziego Marka Motuka od rozpoznania przedmiotowego wniosku o wznowienie z urzędu w/w postępowania, przedstawiając obszerne argumenty w tym zakresie. Podniósł między innymi, że SSN Marek Motuk „nie powinien orzekać w sprawie prawidłowości składu Sądu Apelacyjnego, skoro uzyskał status sędziego Sądu Najwyższego w identycznej procedurze, jak sędziowie, co do których podniesiona została bezwzględna przesłanka odwoławcza. Ocena zasadności wniosku oparta jest w decydującej części na okolicznościach, które dotyczą w równym stopniu SSN Marka Motuka”. Trzeba bowiem przypomnieć, że obrońca skazanego A. R. wniósł o podjęcie z urzędu czynności w sprawie wznowienia z urzędu postępowania zakończonego w/w wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Lublinie, a jako podstawę wznowienia wskazał bezwzględną podstawę odwoławczą z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. związaną z faktem nienależytej obsady składu tego Sądu poprzez udział w nim sędziów powołanych na urząd sędziego na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek zasługiwał na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 41 § 1 k.p.k. sędzia ulega wyłączeniu, jeżeli istnieje okoliczność tego rodzaju, że mogłaby wywołać uzasadnioną wątpliwość co do jego bezstronności w danej sprawie. O potrzebie zastosowania instytucji wyłączenia sędziego decyduje między innymi ocena, czy dla postronnego obserwatora zachodzą w realiach sprawy takie okoliczności, które w odbiorze społecznym mogą budzić wątpliwości co do bezstronności sędziego. Orzeczenie wydane przez sąd z udziałem osób powołanych na stanowisko sędziego w procedurze nominacyjnej prowadzonej przed Krajową Radą Sądownictwa wadliwie ukształtowanej na podstawie w/w ustawy, jest obciążone wadą traktowaną przez ETPC jako

naruszenie art. 6 ust. 1 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka i Podstawowych Wolności.

Takie samo stanowisko należy przyjąć przy rozpoznaniu wniosku o wyłączenie sędziego Marka Motuka. Rozstrzygnięcie kwestii ewentualnego wznowienia z urzędu postępowania apelacyjnego przez Sąd Najwyższy, w składzie którego bierze udział także sędzia Marek Motuk, w konsekwencji prowadziłoby wprost do naruszenia standardu z art. 6 ust. 1 EKPC. W rzeczy samej SSN Marek Motuk stałby się niejako sędzią „we własnej sprawie”, skoro rozstrzygałby na przesłankach w równym stopniu mogących odnosić się także do niego. W interesie systemu wymiaru sprawiedliwości jest nie tylko troska o rzeczywistą bezstronność sędziego, ale także zapobieganie powstaniu negatywnego odbioru społecznego w tym przedmiocie. Niewątpliwie problematyka związana z procedurą powołania sędziów ściśle powiązana jest z prawem do rzetelnego procesu sądowego, co tym bardziej uzasadnia wyłączenie sędziego Sądu Najwyższego Marka Motuka od udziału w przedmiotowej sprawie. Jest to tym bardziej uzasadnione, jeśli zważy się dodatkowo na fakt, że we wniosku obrońcy podniesiono zarzut dotyczący takiej samej wadliwości powołania jednego z sędziów zasiadających w składzie Sądu odwoławczego, co sędziego Marka Motuka, który - w konsekwencji przydzielenia mu niniejszej sprawy - orzekałby z naruszeniem zasady *nemo iudex idoneus in propria causa*.

Z tych przyczyn orzeczono jak w sentencji postanowienia.

[J.J.]

[a.ł.]

